

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ซาบซึ้งในหทัย [13]
ตอน ปฏิเวธในปริยัติ

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ซาบซึ้งในหทัย [13] ตอน ปฏิเวธในปริยัติ

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

สืบเนื่องจากการที่ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และคณะวิทยากรของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้เดินทางไปสนทนาธรรมที่จังหวัดลำพูน เชียงใหม่ และพะเยา ระหว่างวันที่ ๕-๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ข้าพเจ้า แม้ไม่มีโอกาสได้เดินทางไปร่วมฟังการสนทนาธรรมในครั้งนี้ แต่ได้ติดตามชมและฟังการถ่ายทอดสดการสนทนาตลอดระยะเวลาทั้งสามวันอยู่ที่บ้าน พร้อมกับทำภารกิจการทำงานไปด้วย นับเป็นความกรุณาอย่างยิ่งของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และคณะทำงานของมูลนิธิฯ ที่คำนึงถึงประโยชน์อันยิ่งของการเมตตา

เกือบๆ แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสเดินทางไปร่วม
รับฟังการสนทนาธรรม ตามสถานที่ต่าง ๆ
ให้สามารถรับชมและรับฟังการสนทนา
ธรรมจากการ โดยทุกท่านสามารถ
ติดตามรับฟังได้พร้อม ๆ กันจากทั่วทุกมุม
โลก ซึ่งก็ปรากฏโดยบ่อยว่า มีคำถามจาก
ผู้ที่ติดตามฟังการสนทนาจากประเทศ
ญี่ปุ่นบ้าง สหรัฐอเมริกาบ้าง ส่งคำถาม
มาร่วมสนทนาด้วย อนึ่ง หากท่านพลาด
การถ่ายทอดสดก็ยังสามารถรับชมรับฟัง
การสนทนาธรรมย้อนตามหลังสถานที่
ต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ได้ตามลิงก์ที่ทาง
มูลนิธิฯ ได้ประกาศไว้ในกระดานสนทนา
ของเว็บไซต์บ้านธัมมะแห่งนี้

จากที่ได้ติดตามการถ่ายทอดสดการสนทนาธรรมทั้งสามวันดังกล่าว ข้าพเจ้า
รู้สึกประทับใจ ซาบซึ้งใจอย่างยิ่ง ในความการสนทนาที่ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ เมตตาแสดงความละเอียดของหนทางของการรู้แจ้งอริยสัจธรรม ในช่วงเช้าของ
วันที่ ๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ณ โรงแรมพะเยาเกทเวย์ จังหวัดพะเยา โดย
แสดงเปรียบเทียบความหมายของคำว่า ปริยัติ ปฏิบัติ (ปฏิบัติ) ปฏิเวธ กับคำว่า สัจ
ญาณ กิจจญาณ และ กตญาณ ที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมีพระมหากรุณา

แสดงไว้ เป็นการตอกย้ำหนทางที่ถูกต้องของการศึกษาพระธรรม ที่เป็นหนทางที่ถูกต้องในอริยมรรค เพื่อบุคคลที่สนใจในพระพุทธศาสนา จะเห็นถึงความจริงว่า พุทธศาสนาเป็นศาสนาของผู้รู้ เป็นศาสนาแห่งปัญญา ที่บุคคลจะสามารถเข้าใจสภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะนี้ได้ด้วยปัญญา ความเข้าใจถูก ความเห็นถูก จากการได้ฟังความจริงที่ทรงแสดงแล้วเข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น ไม่ใช่การรู้ได้ด้วยการไปปฏิบัติสิ่งใด ในสำนักปฏิบัติไหน ๆ เลยทั้งสิ้น เมื่อได้เข้าใจถูกต้องในหนทางที่ทรงมีพระมหากรุณาแสดงไว้จริง ๆ แล้ว ย่อมมีความมั่นคงขึ้นในหนทางของการอบรมเจริญปัญญา มีความอดทน และความเพียร ที่จะฟัง จะศึกษา เกิดศรัทธาที่มั่นคงขึ้นในหนทางอันยาวไกลนี้เพื่อถึงความรู้แจ้งสภาพธรรมที่กำลังมี กำลังปรากฏในขณะนี้ได้ในวันหนึ่ง โดยทั่วกัน

อนึ่ง ขอขอบพระคุณและอนุโมทนา คุณบุญยวีร์ รัชนี้ คุณเผติม ยี่สมบุญ และพี่แอ้ว (คุณฟองจันทร์ วอลซ) สำหรับภาพถ่ายทั้งหมดในกระทู้นี้ ครับ

ท่านอาจารย์ :

การฟังธรรมะ ก็คือ เข้าใจสิ่งที่พระผู้มีพระภาคฯ ได้ตรัสไว้ ด้วยเหตุนี้ "ปริยัติ" ไม่ใช่ฟังคำของคนอื่น อย่าเอาอะไรมาแทรกเลย ไม่ว่าใคร ว่าอะไรทั้งสิ้น!!! คำนั้น ๆ ไม่ใช่ปริยัติ คือ ไม่ใช่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลึกซึ้งมาก... สามารถเข้าใจได้ถ่องแท้ทันทีไหม? ใครเป็นอย่างนั้นบ้าง? เป็นไปไม่ได้เลย!!

ด้วยเหตุนี้ จึงมีคำว่า "ปฏิเวธในปริยัติ" คำภาษาบาลี เป็นคำที่ใช้กันอยู่ในกลุ่มบุคคลพวกหนึ่ง กลุ่มหนึ่ง ภาคหนึ่ง ประเทศหนึ่ง ภาษามคธี ก็เป็นภาษาที่ชาวมคธ ในแคว้นมคธ รัฐหนึ่ง ส่วนหนึ่งของประเทศอินเดียใช้ ในยุคสมัยพุทธกาล เพราะฉะนั้น เป็น "คำธรรมดา" พอได้ยินคำบาลี เราตื่นเต้น เอ๊ะ! คำนี้อะไร? คำนี้แปลว่าอะไร? แต่ความจริงก็คือ "คำธรรมดา" ถ้าเราบอกว่า "ปฏิเวธ คือ การแทงตลอด" เราก็กังวลว่า แค่นั้น? ขึ้นไหน? แต่... ฟังธรรมะ... เข้าใจไหม?... หรือไม่เข้าใจ?... ถ้าไม่เข้าใจ ไม่ใช่ปริยัติ เพราะฉะนั้น ฟังเพื่อเข้าใจสิ่งที่ได้ฟัง จึงเป็นปริยัติ

...แต่ว่า ฟังแล้ว รู้ทั่วถึงโดยตลอดทันทีไหม? ฟังแล้ว จิตมี
ก่อดวง เจตสิกมีเท่าไร? รูปมีเท่าไร? ปฏิเจตสมุปปาตมี
เท่าไร? ฟังแล้วไปสำนักปฏิบัติ ชื่อว่า รอบรู้ แทงตลอดใน
ปริยัติหรือเปล่า?

เพราะฉะนั้น จึงต้องมี "คำ" กำกับไว้ เมื่อมีการฟัง
ปริยัติ ไม่ใช่แค่ฟัง แต่ "เข้าใจอย่างมั่นคง" แล้วก็รอบรู้
จริงๆ ว่า ทุกคำ สอดคล้องกันทั้งหมด ไม่มีความขัดแย้ง
กันเลย ถ้าสามารถเข้าใจความสอดคล้องของพระสูตร
พระวินัย พระอภิธรรม และแต่ละคำที่ได้รู้ ก็เป็นการแทง
ตลอดที่ว่า ไม่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างอื่น...

...เดี๋ยวนี้เอง!! สภาพธรรมเกิดดับ แล้วจะไปไหน? หันเดี๋ยวนี้ จะไปรู้อะไรที่ไหน? ในเมื่อเดี๋ยวนี้ก็ไม่รู้!!! ก็ต้องไม่รู้ไปตลอด เพราะฉะนั้น ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ถือว่า ผู้นั้นไม่ได้มีความรอบรู้ในปริยัติ ไม่ได้แทงตลอดในปริยัติ ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่ได้ฟังเข้าใจแล้ว มีความมั่นคง เป็นสัจจญาณของปริยัติ ในอริยสัจสี่ แต่ละคำ ไม่ใช่ให้เราไปนั่งจำ แล้วก็นั่งคิดเอง แล้วผ่าน ๆ ไป เฝินไม่ได้เลย ต้องมีความเข้าใจจริง ๆ แล้วก็สอดคล้องกันทั้งหมด

เพราะฉะนั้น เมื่อได้ "เข้าใจปริยัติจริง ๆ เป็นสัจจญาณ" เมื่อมีปริยัติที่สามารถที่จะเป็นสัจจญาณแล้ว ก็เป็นปัจจัยให้เกิด "ปฏิบัติ" ซึ่งเป็น "กิจจญาณ" ไม่ใช่ว่า ฟังแล้วไม่มีอะไรเกิดขึ้นเลย!! อยู่แค่นั้น!! ไม่มีการรู้แจ้งอริยสัจธรรม แต่เมื่อฟังแล้ว ปัญญาเจริญขึ้น!!! ไม่ใช่เราไปพยายามเร่งรัดให้เกิดปัญญามาก ๆ นั่นก็ลืมคำว่า "ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา" ก็ไม่สอดคล้องกันแล้ว!!!!...

...ธรรมะทั้งหมด ลึกซึ้ง พุดคำเดียวสอดคล้องกับคำอื่น ๆ อีกหลายคำ เช่น พุดคำว่า ปริยัติกับสัจจญาณ ก็ไปสอดคล้องกับ อริยสัจจะ ด้วย เพราะเหตุว่า ฟังทำไม? เพื่อจะรู้อะไร? เข้าใจอะไร? รู้ได้หรือเปล่า? ก็เป็นเรื่องที่ต้องมีความอดทน เป็นบารมี ถ้าขาดความอดทนที่จะเข้าใจความลึกซึ้งของธรรมะ ก็ไม่สามารถที่จะรู้จักพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้า จึง "เห็นผิด" ได้ แม้แต่จะรู้ว่า จิตมีเท่าไร เจตสิกมีเท่าไร แล้วก็พากันสอบ สอบทำไม? อะไรทำให้สอบ? ถามเขา เขาก็บอกว่า วันหนึ่ง ๆ เขาวางมาก ก็ต้องไปเรียน สอบก็จะได้ขยัน ถ้าไม่สอบก็เรียนไปเฉย ๆ เฉื่อย ๆ เนื่อย ๆ นั้นหรือ? ประโยชน์ของการฟังธรรมะ!!!

เพราะฉะนั้น ต้องเป็นผู้ที่ตรง และรู้คุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ไม่ใช่เพื่อเหตุอื่น นี่ก็สอดคล้องกับ ทั้งปริยัติ ทั้งสังขยาน เป็นปัจจัยให้ "ถึงเฉพาะลักษณะของสภาพธรรม" ตรงตามที่ได้ฟัง เป็น "กิจจานุ" คือ กิจของสติสัมปชัญญะ ซึ่งเป็นมรรคมีองค์ ๘...

...เพราะฉะนั้น ปฏิบัติ นั้นแหละ คือ กิจจานุ ที่ไม่ใช่ กิจจานุของอกุศล ของโลภะ ของโทสะ แต่เป็น "กิจจานุของมรรค" ซึ่งเป็นหนทาง ที่จะทำให้รู้การรู้แจ้ง อริยสังขาร

ไม่ว่า พอ สติสัมปชัญญะ เกิดขึ้นหนึ่งเป็น วิปัสสนาญาณ แล้ว ไม่ใช่!!! แล้วมีใครจะไปทำวิปัสสนา? เพราะขัดกันแล้ว "ธรรมะทั้งหลาย เป็นอนัตตา" แล้วมีใครจะทำปริยัติ? ทำได้อย่างไร? ในเมื่อปริยัติคือวิปัสสนา

ญาณตามลำดับขั้น ญาณปริยญา ตีรณปริยญา ปหาน
ปริยญา ทั้งหมด เป็นวิปัสสนาญาณ ซึ่งไม่ใช่แค่
สติสัมปชัญญะ ซึ่งเป็นสติ...

...จาก "ปฏิบัติ" ซึ่งเป็น "กิจญาณ" ของสภาพธรรมะที่
เป็นมรรคที่เจริญขึ้นแล้ว ก็จะได้ถึง "ปฏิเวธ" แห่งตลอด
สภาพธรรมะที่ปรากฏ ตรงตามที่ได้ฟังทุกคำ ขณะนั้นก็
เป็น "กตญาณ" คือ รู้แล้ว!!! ขณะนี้ รู้แล้วหรือยัง?
กตญาณหรือยัง? ก็ยัง !!!

เพราะฉะนั้น ฟังธรรมะไม่ใช่ใจร้อน ได้ยินคำนี้ก็อยากรู้
แต่ไม่รู้เลยว่า พื้นฐานมีพอหรือเปล่า? พอที่จะสอดคล้อง
ให้เข้าใจในคำที่ได้ฟังหรือเปล่า? เพราะถ้าไม่เคยได้ฟัง
เรื่องของธรรมะ คือ จิต เจตสิก รูป เรื่องของนามธรรม
รูปธรรม เรื่องขันธ เรื่องธาตุ เรื่องอายตนะ เหมือนกันเลย
เพียงแต่ว่าไม่ได้เอ่ยชื่อ ก็จะไม่ถึงการที่จะทำให้รู้แจ้ง
สภาพธรรมะ

เพราะฉะนั้น ไม่ใช่เพียงฟังเพื่อจะจำหรือเข้าใจ ต้องรู้
ประโยชน์ว่า (ฟัง) เพื่อที่จะขัดเกลาจิตใจ ที่ไม่รู้ความจริง
และยึดถือสภาพธรรมะว่าเป็นเรา!!!!...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวณเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

